

Ministerul Educației al Republicii Moldova
Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți
Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte
Catedra de Științe ale Educației

CURRICULUM UNIVERSITAR

la unitatea de curs **Strategii didactice interactive**

Domeniul general de studiu: 14. Științe ale educației

Domeniul de formare profesională la ciclul I: 142 Educație și formarea profesorilor

Denumirea specialității: 142.03/ 141.09 Pedagogie în Învățământul
primar și Limba engleză
141.14 Educație tehnologică

Bălți, 2012

Elaborat: conf. univ., dr., Maria Pereteatcu

Lect. Univ., Veronica Rusov

Aprobat la ședința catedrei de Științe ale educației

Procesul-verbal nr. 9 din 29 februarie 2012

Șef catedră _____ conf. univ., dr., **Lora Ciobanu**

ADMINISTRAREA UNITĂȚII DE CURS

Codul unității de curs	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			Prel.	Sem.	Lab.	Lucr. ind.		
S1.04.A.034 Strategii didactice interactive	5	150	30	45	-	75	Examen	Română
S.03.A.022 Strategii didactice interactive (cu frecvență)	3	90	15	30	-	45	Examen	Română

INFORMAȚII REFERITOARE LA CADRUL DIDACTIC

Numele, prenumele: **Pereteatcu Maria**

Titlul și gradul științific: conferențiar universitar, doctor

Studii:

- 1966 – 1970, școala pedagogică din orașul Orhei, învățător la clasele primare
- 1970 – 1974, USARB, Facultatea de Pedagogie și Psihologie, lector de pedagogie și psihologie (preșcolară), metodist în domeniul educației preșcolare.
- 1984 – 1988, studii doctorale la Institutul Pedagogic de Stat din Moscova.

Competențe: Competențele necesare pentru predarea acestui curs au fost formate în perioada 2000 – 2003 în cadrul proiectului cu Universitatea St. Cloud, Minesota, SUA.

Am efectuat numeroase stagii în diverse universități, inclusiv peste hotare, unde s-a specializat în domeniul pedagogiei, managementului educational, managementului resurselor umane, teoriei și practicii evaluării, tehnologiilor educaționale moderne, educației și informării parentale, educației incluzive.

Formator național și internațional din anul 2000 în cadrul cursurilor de formare continuă a cadrelor didactice din învățământul preșcolar și primar și a managerilor școlari.

Informație de contact: blocul nr.6, aula 650, 0231 52 484, 069529765,

E-mail: maria.pereteatcu@gmail.com

Orele de consultații - luni: 14.00 -16.00

Consultațiile se oferă atât în regim „față-în-față”, cât și prin utilizarea poștei electronice.

INTEGRAREA CURSULUI ÎN PROGRAMUL DE STUDII

Locul și rolul disciplinei în formarea specialistului. Cursul nominalizat ” Strategii didactice interactive” acoperă cadrul epistemologic, teoretic, proiectiv, didactic în formarea inițială a cadrelor didactice privitor la strategiile educaționale. Expunerea viziunilor privind evoluția și derivatele noțiunilor, analiza, interpretarea și aplicarea diversității strategiilor oferite de curriculumul disciplinar al cursului vor asigura formarea competențelor de cunoaștere/aplicare/integrare a viitorilor pedagogi cu vaste valențe metodologice. Elaborarea, proiectarea și aplicarea strategiilor educaționale tradiționale și moderne, participative și interactive vor deschide noi posibilități pentru studenții pedagogi de anticipare și dirijare a procesului educațional.

PRE-RECHIZITE: Pentru a se înscrie la cursul „Strategii didactice interactive” studentul trebuie să posede cunoștințe dobândite în cadrul cursurilor: Psihologia, Practica de inițiere, Pedagogia. Practica de inițiere, Didactica generală, Evaluarea în învățământ, Cercetarea pedagogică.

COMPETENȚELE DEZVOLTATE ÎN CADRUL CURSULUI

Competențe profesionale:

- Proiectarea și realizarea cercetărilor în problematica educațională prin identificarea soluțiilor optime pentru realizarea unei educații de calitate.
- Atribuirea parcursului de dezvoltare a procesului educațional în învățământul primar și la limba engleză prin formularea finalităților educaționale.
- Proiectarea demersului educațional în învățământul primar și la limba engleză prin anticiparea elementelor acestuia.
- Evaluarea situației educative, a finalității acțiunilor didactice și a randamentului academic al elevului.
- Organizarea și monitorizarea procesului educațional în învățământul primar și la limba engleză prin raportare la contextele socio-umane și identitar-culturale.

Competențe transversale:

- Identificarea oportunităților de formare continuă și valorificarea eficientă a resurselor și tehnicilor de învățare pentru propria dezvoltare.

FINALITĂȚILE DISCIPLINEI

Cunoștințe:

- să descrie strategiile didactice realizării procesului educațional la nivelul treptelor școlare/universitare;
- să compare strategiile didactice interactive cu strategiile didactice tradiționale;
- să identifice valențe formative și limite ale strategiilor didactice interactive.
- să argumenteze rolul strategiilor didactice interactive în eficientizarea procesului de predare-învățare;

Abilitați:

- să realizeze activități educative conform strategiilor didactice interactive elaborate;
- să elaboreze taxonomii de strategii didactice;
- să argumenteze principiile de elaborare a strategiilor diferențiate;
- să proiecteze strategii didactice interactive;

DISTRIBUIREA MODULARĂ A CURSULUI.

Nr.	Tema	Număr de ore	
		prelegeri	seminare
Prelegeri			
1.	Tema 1. Repere teoretice și conceptuale ale strategiilor didactice interactive. 1. Instruirea interactivă - repere pentru reflecție și acțiune. Modelul educațional promovat de pedagogia interactivă. 2. Pedagogia interactivă versus pedagogia clasică. 3. Rolurile și comportamentele dezirabile în instruirea interactivă. 3.1. Elevul în procesul educațional interactiv. 3.2. Profesorul în procesul educațional interactiv. 4. Sugestii psihopedagogice pentru o instruire interactivă. 5. Rolul strategiilor didactice interactive în eficientizarea procesului de predare-învățare - evaluare	4	-
2.	Tema 2. Educația centrată pe cel ce învață.	4	-

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Educația centrată pe cel ce învață. Delimitări conceptuale. 2. Relația profesor-elev în învățarea centrată pe copil. 		
3.	Tema 3. Aspecte ale proiectării constructiviste. <ol style="list-style-type: none"> 1. Specificul proiectării didactice constructiviste. 2. Modele de proiectare a învățării constructiviste bazate pe etapele lecției. 	2	-
4.	Tema 4. Strategii de învățare prin cooperare. <ol style="list-style-type: none"> 1. Învățarea prin cooperare – o provocare actuală. 2. Principiile învățării prin cooperare. 3. Etapele învățării prin cooperare. 4. Roluri utile ale elevilor pentru o colaborare eficientă. 5. Competențele profesorului necesare susținerii învățării prin cooperare. 	4	-
5.	Tema 5. Strategii de instruire diferențiată și individualizată. <ol style="list-style-type: none"> 1. Tratarea diferențiată și individualizată – responsabilitatea școlii moderne. 2. Strategii de diferențiere și individualizare a învățării. 3. Valorificarea teoriei inteligențelor multiple în contextul instruirii diferențiate și individualizate. 	4	-
6.	Tema 6. Strategii de dezvoltare a gândirii critice. <ol style="list-style-type: none"> 1. Gândirea critică - punct de plecare în sprijinul demersului cognitiv. 2. Cadrul de predare - învățare pentru dezvoltarea gândirii critice. 3. Algoritmul proiectării unei lecții pentru dezvoltarea spiritului critic. 4. Metode și tehnici de predare – învățare pentru dezvoltarea gândirii critice. 	4	-
7.	Tema 7. Strategii de instruire cu ajutorul calculatorului și multimedia. <ol style="list-style-type: none"> 1. Importanța utilizării calculatorului și a mijloacelor multimedia în predare-învățare-evaluare 2. Modalități de utilizare a calculatorului și a mijloacelor multimedia la lecția de educație tehnologică. 3. Probleme legate de integrarea calculatului și a mijloacelor multimedia la ora de educație tehnologică. Posibile soluții de lichidare a dezavantajelor. 4. Strategii de studiu la distanță (e-Learning) 	4	-
8.	Tema 8. Metode alternative de evaluare. <ol style="list-style-type: none"> 1. Hărțile conceptual, proiectul, referatul, portofoliul – ca metode alternative de evaluare. 2. Valențele formative ale metodelor complementare / alternative de evaluare. 	4	-
.	Total	30 ore	
Seminare și lecții practice			
1.	Tema: Repere teoretice și conceptuale ale strategiilor didactice interactive. <ol style="list-style-type: none"> 1. Instruirea interactivă - repere pentru reflecție și acțiune. Modelul educațional promovat de pedagogia interactivă. 2. Pedagogia interactivă versus pedagogia clasică. 3. Rolurile și comportamentele dezirabile în instruirea interactivă. 	-	4

	<p>4. Elevul în procesul educațional interactiv.</p> <p>5. Profesorul în procesul educațional interactiv.</p> <p>6. Sugestii psihopedagogice pentru o instruire interactivă.</p> <p>7. Rolul strategiilor didactice interactive în eficientizarea procesului de predare-învățare - evaluare</p>		
2.	<p>Tema: Educația centrată pe cel ce învață.</p> <p>1. Educația centrată pe cel ce învață. Delimitări conceptuale.</p> <p>2. Relația profesor-elev în învățarea centrată pe copil.</p>	-	4
3.	<p>Tema: Aspecte ale proiectării constructiviste.</p> <p>1. Specificul proiectării didactice constructiviste.</p> <p>2. Modele de proiectare a învățării constructiviste bazate pe etapele lecției.</p>	-	4
4.	<p>Tema: Strategii de învățare prin cooperare.</p> <p>1. Învățarea prin cooperare – o provocare actuală.</p> <p>2. Principiile și etapele învățării prin cooperare.</p> <p>3. Roluri utile ale elevilor pentru o colaborare eficientă.</p> <p>4. Competențele profesorului necesare susținerii învățării prin cooperare.</p> <p>5. Strategii de promovare a învățării prin cooperare.</p> <p>a. Grupul – element central al învățării prin cooperare. Tehnici de formare a grupului.</p> <p>b. Metode și tehnici de învățare prin cooperare.</p>	-	4
5.	<p>Tema: Strategii de instruire diferențiată și individualizată.</p> <p>1. Tratarea diferențiată și individualizată – responsabilitatea școlii moderne.</p> <p>2. Inventar strategic de diferențiere și individualizare a instruirii.</p> <p>3. Valorificarea teoriei inteligențelor multiple în contextul instruirii diferențiate și individualizate.</p> <p>4. Stilurile de învățare. Strategii de identificare/recunoaștere și de dezvoltare a stilurilor de învățare.</p>	-	4
6.	<p>Tema: Strategii de dezvoltare a gândirii critice.</p> <p>1. Gândirea critică - punct de plecare în sprijinul demersului cognitiv.</p> <p>2. Cadrul de predare - învățare pentru dezvoltarea gândirii critice.</p> <p>3. Algoritmul proiectării unei lecții pentru dezvoltarea spiritului critic.</p> <p>4. Metode și tehnici de predare – învățare pentru dezvoltarea gândirii critice.</p>	-	4
7.	<p>Tema: Strategii de dezvoltare a creativității.</p> <p>1. Noțiuni introductive. Definirea creativității. Gândirea și creativitatea. Criterii de diferențiere a activității creatoare de cea reproductivă. Nivele de manifestare ale creativității. Blocajele creativității.</p> <p>2. Modalități de stimulare a creativității de zi cu zi.</p>	-	4
8.	<p>Tema: Metode și tehnici de dezvoltare a competenței comunicabile</p> <p>1. Particularități ale comunicării didactice</p> <p>2. Metode și tehnici de dezvoltare a competenței comunicabile</p> <p>2.1. Metoda predării - învățării reciproce</p> <p>2.2. Metoda Schimbă perechea</p> <p>2.3. Discuția de tip panel</p>	-	4

	2.4. Discuția de tip broască țestoasă 2.5. Discuția dirijată		
9.	Tema: Metode și tehnici bazate pe experiență 1. Învățarea din experiență– concept, importanță 2. Metode și tehnici bazate pe experiență 2.1. Metoda studiului de caz 2.2. Jurnalul cu dublă intrare 2.3. Tehnica scenariilor 2.4. Incidentul critic 2.5. Simulările	-	4
10.	Tema: Strategii de instruire cu ajutorul calculatorului și multimedia. 1. Importanța utilizării calculatorului și a mijloacelor multimedia în predare-învățare-evaluare. 2. Modalități de utilizare a calculatorului și a mijloacelor multimedia la lecția de educație tehnologică. 3. Probleme legate de integrarea calculatului și a mijloacelor multimedia la ora de educație tehnologică. Posibile soluții de lichidare a dezavantajelor. 4. Strategii de studiu la distanță (e-Learning)	-	4
11.	Tema: Metode alternative de evaluare. 1. Hărțile conceptual, proiectul, referatul, portofoliul – ca metode alternative de evaluare. 2. Valențele formative ale metodelor complementare / alternative de evaluare.	-	5
	Total		45

ACTIVITĂȚI DE LUCRU INDIVIDUAL

Nr.	Tipul, forma activității	Criterii de evaluare	
			Secția studii cu frecvență la zi
1.	Studiul notițelor de curs, suportului de curs, manualelor, ghidurilor, articolelor din reviste și culegeri.	20	-însușirea principalelor noțiuni, idei, teorii - cunoașterea problemelor de bază din domeniu;
2.	Documentarea suplimentară în bibliotecă, pe internet, pe teren etc. în baza bibliografiei recomandate.	15	- dezvoltarea listei bibliografice. - mod personal de abordare și interpretare. - lecturarea critică, profund argumentată
3.	Lucrări de control pe teme: 1. Instruirea bazată pe jocul didactic; 2. Modalități de utilizare a calculatorului și a mijloacelor multimedia la lecțiile de educație tehnologică, Științe, Limba și literatura română; 3. Metode de diferențiere și individualizare a instruirii	20	- documentarea din sursele recomandate

	Subiecte pentru referate: 1. Instruirea problematizată. 2. Instruirea prin descoperire. 3. Instruirea bazată pe studiu de caz. 4. Învățarea independentă.	10	- documentarea din sursele recomandate - subiecte acoperite în profunzime -- calitatea realizării lucrării -elaborarea concluziilor personale
1. 2. 3.	5. Elaborati un proiect didactic prin cadrul de gândire și învățare ERRE (disciplina la opțiunea DVS)	5	-documentarea din sursele recomandate -respectarea cerințelor față de elaborarea proiectelor
	6. Rezumat la tema "Valențele formative ale metodelor complementare de evaluare"	5	--Subiect acoperit integral - obiectivitate în aprecieri - originalitate și creativitate
	Total	75	

EVALUARE

În procesul de evaluare a studenților se aplică Regulamentul cu privire la evaluarea rezultatelor academice ale studenților în Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți aprobat prin Hotărârea Senatului, procesul-verbal nr. 9 din 16.03.2011.

În scopul formării competențelor de domeniu prezența la curs este obligatorie în proporție de minim 70% și ea condiționează prezentarea studentului la examen. Studenții devin responsabili de studierea conținutului, realizarea sarcinilor și lucrărilor de laborator în cazul absențelor motivate și nemotivate.

Nota finală la disciplină (de regulă cifră întreagă fără zecimale) însumează rezultatul evaluării curente (activitatea în cadrul cursului, seminarelor, lucrărilor de laborator, rezultatul lucrului individual) și nota obținută la examen. Rezultatul evaluării curente, în cadrul studiilor de licență/masterat, constituie 60 % din nota finală, iar nota de la examen – 40 %. Nu este admis la evaluarea finală studentul care:

- nu a realizat obiectivele curriculare;
- nu a obținut o notă medie de promovare în cadrul evaluării curente;
- a absentat nemotivat la mai mult de 30% din activitățile auditoriale;
- nu a realizat sarcinile ce presupun activitatea de învățare individuală (pentru studenții care au absentat motivat)

RESURSE INFORMAȚIONALE ALE CURSULUI

1. Bocoș M. *Instruire interactivă. Repere pentru reflecție și acțiune*. Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2002.
2. Cartaleanu T. (coord) *Predarea interactivă centrată pe elev*, Ghid metodologic, Ed. Știința, Chișinău, 2007.
3. Cerghit, I., *Metode de învățământ*, Polirom, Iași 2006.
4. Cerghit, I., *Prelegeri pedagogice*, Polirom, Iași 2001.
5. Mândăcanu V.(coord.) *Tehnologii educaționale moderne*, vol. III, IV, VIII.
6. Patrașcu D. *Tehnologii educaționale*. Editura Tipografia Centrală, Chișinău, 2005.
7. Temple Charles, *Strategii de dezvoltare a gândirii critice*. Ghidul II, Supliment al revistei Didactica Pro, nr.2, 2002
8. Temple Charles, *Învățarea prin colaborare*. Supliment al revistei Didactica Pro.

SURSE BIBLIOGRAFICE EXTINSE:

1. Adăscăliței A., *Instruire asistată la calculator*. Didactica informatică., Ed. Collegium Polirom, Iași, 2007.
2. Bîrbădeanu – Revenco A, *Cultivarea gândirii prin metode participative de învățământ*, // Revista Didactica Pro, nr. 5-6 (27–28), decembrie, 2004, p.109.

3. Bologan V. *Interogarea multiprocesuală – o tehnică eficientă de predare a textului epic*, // Revista Didactica Pro, nr. 1-2 (41-42), aprilie, 2007.
4. Bontaș, I., *Pedagogie*, Editura All, București, 1994.
5. Cartaleanu Tatiana, *Cinquain*, // Revista Didactica Pro, nr. 1 (5), februarie, 2001, p.55
6. Cerghit, I., *Sisteme de instruire alternative și complementare*. Structuri, stiluri, strategii, Editura Aramis, București, 2003.
7. Chilaru Liuba, *Învățarea creativă*, // Convorbiri didactice, nr.4, februarie, 2006, p.16.
8. Corlat Sergiu, Ivanov Silvia., *Calculatorul în predare și învățare*. Ghid metodologic pentru formarea cadrelor didactice în învățământul preuniversitar, Ed. Știința, 2007
9. Cristea S., *Creativitatea pedagogică*, // Revista Didactica Pro, nr. 1 (53), februarie, 2009, p.56
10. Cristea S., *Dicționar de pedagogie*, Ed. Litera Educațional, Chișinău, 2002.
11. Ксензова Т., *Механизм самоопределения школьника*, Журнал «Директор Школы»
12. Cucuș, C., *Pedagogie*, Polirom, Iași 1996.
13. Grosu Alina, *Cum dezvoltăm gândirea critică sau Interogarea procesuală*, // Revista Didactica Pro, nr.4 (8), august, 2001, p.66.
14. Ionescu, M., Radu, I., *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1995.
15. Lîsenco Serghei, *Clustering: tehnica grafică de dezvoltare a gândirii critice*, // Revista didactica Pro, nr.1 (5), februarie, 2001, p.54.
16. Lungu Valentina, *Creativitatea, pas cu pas*, // Revista Didactica Pro, nr. 1 (53), februarie, 2009, p.33
17. Mihaela Ilie, *Manual de instruire a profesorilor pentru utilizarea platformelor de Elearning.*, Ed. Aramis, București.
18. Negreț-Dobridor Ioan, Pînișoară, Ion-Ovidiu, *Știința învățării de la teorie la practică*, Ed. Polirom, Iași, 2005.
19. Temple Charles, *Inițiere în metodologie*, supliment la revista Didactica Pro, Chișinău, 2001.
20. Pohilă Vlad, *Creativitatea și inovația: provocări, dar și imperative*, // Revista Didactica Pro, nr. 1 (53), februarie, 2009, p.2
21. Pîslaru V., Cabac V., *Evaluarea în învățământ orientări conceptuale*, Ghid metodologic, Ed. Tipografia USB, Bălți, 2002.
22. Rădulescu Mihaela., *Pedagogia Freinet. Un demers inovator*, Editura Polirom, Iași, 1999.
23. Rudolf Lanz, *Pedagogia Waldorf. Un drum spre un învățământ mai uman.*, București, Editura Fundației Intelentia., 2002.
24. Смирнова С.А., *Педагогика*, 2003, Академия, Москва.
25. Stoica A., Mustață S., *Evaluarea rezultatelor școlare*, Editura "Liceum", Chișinău, 1977.
26. Ursu Ludmila, *Castelul – o tehnică de dezvoltare a gândirii critice*, // Revista Didactica Pro, nr. 1 (53), februarie, 2009.

Surse Internet:

1. www.didactic.ro
2. www.pascupas.md
3. www.prodidactica.md
4. www.waldorf.md

Chestionar pentru evaluarea finală

1. Specificați esența modelului educațional promovat de pedagogia interactivă.
2. Comparați pedagogia interactivă /pedagogia clasică.
3. Evidențiați rolurile și comportamentele didactice dezirabile în instruirea interactivă.
4. Caracteristici importante ale învățării prin cooperare.
5. Descrieți etapele învățării prin cooperare.
6. Elaborați o listă de reguli care trebuie să ghideze activitatea în grup. Roluri utile ale elevilor pentru o colaborare eficientă.
7. Prezentați diverse modalități de formare a grupurilor.

8. Identificați, prin graficul T, avantajele și dezavantajele lucrului în grup în cadrul orelor de limbă română / limbă modernă.
9. Argumentați necesitatea tratării diferențiate și individualizate a elevilor în procesul didactic.
10. Propuneți un inventar strategic de diferențiere și individualizare a instruirii.
11. Descrieți 4 metode de diferențiere și individualizare a instruirii.
12. Definiți ce este gândirea critică. Caracterizați un elev care are deprinderi de gândire critică.
13. Caracterizați tehnica de lucru Interogarea multiprocesuală
14. Descrieți algoritmul proiectării unei lecții pentru dezvoltarea gândirii critice.
15. Dezvăluți diverse metode și tehnici de dezvoltare a spiritului critic.
16. Descrieți metode de activitate independentă.
17. Evidențiați valențele formative ale metodelor complementare de evaluare.
18. Prezentați și analizați 5 metode complementare de evaluare.
19. Descrieți metode și tehnici de dezvoltare și stimulare a creativității.
20. Problema, situația-problemă și descoperirea. Delimitări pedagogice.
21. Explicați etapele învățării prin problematizare și prin descoperire.
22. Explicați valoarea formativă a învățării bazate pe studiu de caz. Prezentați etapele.
23. Explicați valoarea formativă a învățării bazate pe experiență
24. Jocul – modalitate de învățare și educare.
25. Structura jocului didactic. Etapele învățării bazate pe joc didactic.
26. Tipologia jocurilor didactice.
27. Condiții de aplicare a jocului didactic în cadrul orelor de limbă română / limbă modernă.
28. Specificul învățării bazate pe joc de rol.
29. Caracterizați câteva metode și tehnici de dezvoltare a competenței comunicative
30. Teoria multiplilor inteligențe. Identificați factorii care blochează aplicarea teoriei inteligențelor multiple în școală.